

URINPROV SOM TAS HEMMA

U–KemSeul (KL 1881), U–BaktVi (KL 1155)

Basundersökningar av urinen används vid utredning av njursjukdomar och infektioner i de nedre urinvägarna. Ur ett standardiserat prov (urinens tid i urinblåsan, provtagnings sätt, förvaring) får man det pålitligaste resultatet.

Provtagningsmaterial

- Urinprovburk med skruvlock och en överföringspets eller provtagningsburk med lock och separat adapter för överföring av urin
- 1–2 vakuumprovror; utan konserveringsmedel (beige), med konserveringsmedel (grön)
- Namnetiketter för provrören
- Plastpåse (t.ex. Minigrip)

Förberedelser inför provtagning

Undvik dryck under natten men på morgonen kan man dricka ett glas vatten. Urinprovet tas på morgonen när det gått minst 4 timmar sedan föregående urinering.

Tvätt, kvinnor: Tvätta händerna omsorgsfullt. Underlivstvätten utförs med varmt vatten utan tvätt- eller desinfektionsmedel. Under menstruation rekommenderas användning av tampong före avgivandet av provet. Blygdläpparna breds ut och urinledarens öppning tvättas med dusch. Till slut torkas området med rent toalettpapper genom att dra från framsidan mot baksidan.

Tvätt, män: Tvätta händerna omsorgsfullt. Underlivstvätten utförs med varmt vatten utan tvätteller desinfektionsmedel. Förhuden dras bakåt. Urinrörets öppning tvättas med dusch. Till slut torkas området med rent toalettpapper.

För barn tillämpas samma anvisningar som för vuxna. En assisterande person ska tvätta sina egna händer före provtagningen.

Provtagning

Till provtagningsmaterial används endast de burkar och rör som fås från laboratoriet.

Provrören får inte öppnas. Vidrör inte inre ytan på provtagningsburken.

- Till en början kastas en liten mängd urin i toalettstolen med blottad urinrörsöppning (kvinnor: genom att sprida på blygdläpparna) / män: genom att dra förhuden bakåt). Urinstrålen ska inte avbrytas under provtagningen.
- Därefter förs provtagningsburken till urinstrålen och burken fylls till cirka 2/3 av sin volym.
- Övrig urin kastas i toalettstolen.

Överföring av provet till vakuumprovörret

Bild 1

Bild 2

Bild 3

Bild 4

BD Vacutainer® -urinprovtagningssystem:

Bild 1

- Provtagningsburken öppnas genom att skruva upp locket. Det öppnade locket placeras så att överföringsspetsen pekar uppåt.
- Urinprov överförs till provtagningsburken enligt provtagningsanvisningarna.

Bild 2

- Provtagningsburken tillsluts ordentligt med locket och burken läggs på bordet.
- Locket självhäftande förslutning öppnas. Var varsam med nålen i locket.

Bild 3

- Provrörens korkar får inte öppnas.
- Tryck provröret ända i botten, med korken före, mot nålen i burkens lock. Nålen går då igenom korken i röret och urinprov överförs med hjälp av undertryck till vakuumprovörret.
- Röret hålls stilla under den tid vätskenivån stiger. Då vätskenivån inte mera stiger, avlägsnas röret.
- Ett möjligt följande rör fylls på samma sätt (först utan konserveringsmedel, sedan med konserveringsmedel)
- Provtagningsburken försluts noggrant med den självhäftande förslutningen.

Bild 4

- Provröret vänds varsamt upp och ner 8–10 gånger. Konserveringsmedlet löser sig småningom i urinprov

Kvarvarande urin i provtagningsburken töms i toalettstolen. Provtagningsburken kastas i avfallsbehållare för blandavfall.

Provets förvaring och transport

En namnetikett fästs på provröret (namn, personbeteckning och provtagningsdatum). Röret placeras i en plastpåse.

Provet förvaras i kylskåp ända till transporten. Provet får inte frysas. **Provet levereras till laboratoriet snarast möjligt, under provtagningsdagen.**

Laboratoriet informeras om hur länge urinen varit i urinblåsan och om möjlig mikrobmedicinering (antibiotika).